

FELSZOMAGYARORSZÁGI HIRLAJ

ELŐADÁS A ROTHERMERE GONDOLATRÓL

„Sokkal több puritanizmust és tisztességet, sokkal több takarékoskosságot és nagyon sokkal több erkölcsöt kell belevinni a magyar belpolitikába...”

Nem lehet rohamra vinni az olyan katonákat, akik éheznek, míg a generálisok jóllakottak — mondja Nagy Emil

Hogy milyen eleven, elementaris erővel él a magyarságban a revízió gondolata, hogy mennyire meg tud mozogni, mennyire fel tud rázni minden réteget és osztályt, mennyire össze tudja fogni egy közös nevezőben az osztályadalmat minden politikai pártállásra való tekintet nélkül, hogy tudnak az emberek még ma is lelkesedni és ünnepnapot ülni az örök hétköznapiak között, arra eleven és beszédes bizonyíték volt a megyeháza képe vasárnap délután a Nagy Emil revízió előadásán. A szellem és a születés arisztokráciája, az iparosok, kereskedők, hivatalnokok és munkások hatalmas tömege zsúfolásig megtöltötte a megyeháza nagytermét, sőt a folyosót is.

Rége nem látott különös lelkeség s valami különös lelki egység alakult ki a hatalmas, közel kétezer főnyi hallgatóságban, úgyhogy a beszéd minden különösen érdekes és megkapó, meggyőző részénél egyszerre tört ki a viharos éljenzés és taps. S a revízió, a Rothermere-gondolat hatalmas, meggyőző erővel kifejtett magva annyira megfogta, lenyűgözte a hallgatóságot, hogy az előadás bevégezte után sem akart elmenni és kikapcsolódni a revízió gondolata körül kialakult lelki egységből, mely az igazság és a közös vágy, a közös nagy esély erejével annyira egybefogta, egybekovácsolta a hallgatók tömegét, hogy ez biztos ígéret arra: az egész, most annyira szerte-húzó, pártoskodó magyarságot mintegy varázsseppárra egybe lehetne és lehetne fogni s lelkessédt és életet, élniakarást lehetne önteni a már különben közönyössé vált nemzetbe a revíziós hureal.

A megérkezés

A délutáni félhatos gyórvonattal érkezett Miskolcra Nagy Emil dr., volt igazságügyminiszter, akét a pályaudvaron a vendéglátó Joghallgatók Testületének tisztikara és nagyszámú küldöttsége várt s a testület elnöke üdvözölte és köszöntötte néhány meleg közvetlen szóval. A pályaudvarról Nagy Emil Bruckner Győző dr. jogakadémiai dékán lakására ment, ahol zárókörül toán vett részt. Innen a jogakadémia tanári karának kíséretében a megyeháza ment, ahol megjelentek a megjelent hatalmas tömegű hallgatóság lelkes éljenzéssel és tapsal fogadta.

A vármegyeházán

A vármegyeháza nagytermében, amelyet talán még soha annyire meg nem töltött hallgatóság, a megjelentek közül a következők sikerült följegyezzünk:

Dr. Tarnay Gyula ny. főispán, felsőházi tag, Bonis Aladár alispán, báji Patay Gyuláné, vitéz Gürgy László vm. főjegyző, vitéz Szabó Sándor tábornok, vármörkölletti paramonok, Kertész András esendőelőzredes, Gazdy Béla kir. ügyészségi elnök, Farkas István ref. esperes, Duszák Lajos ev. lelkész, Tasmády Antal rendőrfőtanácsos, dr. Halnay Béla polgármesterhelyettes, Miday Lajos th. városi tanácsnok, Buttykay Béla huszárezredes, Szabudffy Gyula h. pénzügyvizsgáló, Nemes Bertalan v. országgyűlési képviselő, kir. közjegyző, dr.

Bruckner Győző jogakadémiai dékán, dr. Sehneller Károly, dr. Zsodényi Béla, dr. Sztelho Zoltán, dr. Szontagh Vilmos jogakadémiai tanárok, dr. Kolosay Kálmán, dr. Kozma Gyula kuriai bírák, dr. Kürvecz Jakab, dr. Szentpály István, dr. Kovács Kálmán, dr. Gotthilf József ügyvédek, Szilágyi Miklós gépgyáros, Sipos Géza, László Gyula igazgatók, Bolányi Kálmán, Varga Pál vállalkozók, Halmos Mór kereskedő, Záhorszky Gyula, Densz Sándor táblabírák, Nehéz János ny. kir. tanfelügyelő, Uchel Gusztáv polg. isk. igazgató, Beliczky

Sándor h. városi főszámvéve.

Nagy Emil hatalmas beszéde a revízióhoz vezető útról és eszközökről

A kétezerfőnyi közönség tapsni és éljenzése között kezdte meg előadását a volt igazságügyminiszter.

— Összinte boldogság érzése fog el, — mondotta — amidőn végignézek ezen a nagy, szép termen s amikor érzem, hogy Önök azért jöttek ide, hogy tölem, mint az igazság egyik szerény hirdetőjéül olyan utak megjelölését hallják, mely utakkal eddig talán nem egészen volt tisztában a magyar közönség. A legnagyobb baj az, hogy *nálunk Magyarországon valami csodálatos elfogultságot veszik körül a külpolitikát, valami miszticizmussal borítják be, mintha magunk fajta polgárembernek ahhoz nem is volna szabad hozzáférnünk. A külpolitikához a nehéz perszaszóveveket, pompás függönyöket, selyemhártyás lakásokat és a tömredék érd-mrendet, mint nélkülözhetetlen kellékeket képzélik hozzá, de a fel fogás az, hogy a külpolitika szempontjából gondolkozni nem érdekes, sőt talán veszélyes. Ezzel szemben a nyugati országokban a külpolitikával épp úgy foglalkoznak, mint más politikai ágakkal, míg nálunk orvadáznak nézik a hivatalos diplomaták azt a polgárt, aki a külpolitika mezejére kalandzik. Ennek oka talán részben az, hogy magyar külpolitika évszázadokon keresztül nem volt — azt Belsőből irányították. Nekünk ennek következtében ma süres külpolitikai kultúránk, a külpolitika hivatásos képviselői nem tudják megérteni, hogy ma minden ország bele van helyezve egy nemzetközi konstellációba és egy ország sem folytathat olyan külpolitikát, mely a nemzetközi helyzetbe nem illel bele.*

— Merem állítani, hogy a mai magyar külpolitika azért olyan silány és valószínűleg megáporodott, mert a magyar társadalom a külpolitikában nem vesz részt és ha részt vesz, akkor vagy túlságosan cinikus és csak azt hiszi el, amit kezevel megfoghat, míg a másik tábor egyáltalán nem tekint az azokat a lehetőségeket, amelyek kínálkoznak Magyarországon számára. Amidőn tehát most itt összegyűltünk, hogy esaládián beszéljünk a külpolitika aktuális kérdéseiről, nem mondom azt, hogy én esalhatatlan vagyok, hanem érveikkel akarok mindenkit meggyőzni és mindenki csak annyit hisz el, amennyit meg is győztem.

— Azt hiszem, gondolkodó ember helyteleníti, hogy nálunk a külpolitikában előálljanak dogmákkal, esalhatatlan dogmákkal, mely dogmákkal, esalhatatlan dogmákkal, mely dogmákkal megakadályozzák és lehet-

lenné teszik az új szempontok érvényesülését. Ezeknek az új szempontoknak érdekében legelső kiindulási pont, amelyből kiindulva (Szonka-Magyarország számára új külpolitikát akarunk konstruálni az a szomorú tény, hogy Magyarországot külföldön egyáltalán nem ismerik.

Magyarországot nem ismerik a külföldön

— Nekem e tekintetben egészen furcsa tapasztalataim vannak. Egy alkalommal a „Kerek Asztal” lovagjal, mely egyesület egyik legelőkelőbb társadalmi egyesülete Angliának kirándulást rendeztek és ezen alkalommal engem is pohárköszöntővel akartak megisztetni. Miután azonban nem tudták, hogy voltaképpen ki vagyok, a pohárköszöntő elmondásával megbízott tanácsnok megkérdezte tőlem, hogy ki vagyok. Én megmagyaráztam neki, hogy magyar képviselő és nyugalmazott igazságügyminiszter. Ő azonban értelmetlenül bámult rám és csak hosszas magyarázat után válaszolt annyit: *Egy szóval német.* De hogy német — mondom és tovább magyarázok. Erre végül az volt a válasz: *Aha, tudom már, osztrák.* Dehogy osztrák, hiszen 48-ban Kossuth ugyanezest hurealt az osztrákok ellen. Erre azután fejéhez kap és azt mondja: *Kossuth, Kossuth, hát miért nem kezd ezzel, tudom már.* Ebből az a tapasztalat, hogy Winchester városának egyébként kivált tanácsnoka csak annyit tud a magyarokról, hogy volt egyszer egy Kossuth.

— Másik alkalommal, midőn magyarán kezdtem, hogy mi is az a Magyarország, egy úr azt mondja nekem: *Hagyja kérem, hisz én nem haragszom már a németekre.* Ami azt akarta jelenteni, hogy ő meg volt győződve arról: a magyar és német, az egy, csak azt hitte, hogy én tagadom. Hasonlóan érdekes esetem volt az, midőn egy igen tekintélyes bankár azt mondotta: *Óh, hisz én jól ismerem Magyarországot, csak azt mondja meg uram, hogy Kis-Ázsia jönnék előbb s aztán Magyarország, vagy megfordítva.*

Mélyen tisztelt közönség! Azért hoztam fel ezeket a példákat, hogy megmutassam annak az ábrándos magyar léleknek, amely azt gondolja, hogy hiszen lehet külpolitika csinálni a nagyvilágtól teljesen elszakítva, kiszakítva a nyugati nemzetek gondolatvilágából — megmutassam, hogy

a nagyvilágnak annyira nincs sejtelve sem arról, hogy kik vagyunk, mik vagyunk és hogy mi az a Trianon, mi történt Trianonban.

— Ha tehát ma külpolitikáról beszélünk, lehetlenség meg nem állapítani azt a kétségtelen tény, hogy a mai külpolitikai konstellációban különbséget kell tennünk a felvilágosítás, a nagy világ felvilágosítása és a tényleges lépések között. Én egyet értek abban a miniszterelnök úrral, hogy az a pere meg nem jött el, amikor konkrét lépést lehet tenni a revízió kérdésében minden blamage nélkül, csak abban nem értek egyet, hogy ilyen kevés történt az alatt a nyolc esztendő alatt a világ felvilágosítása körül. (Úgy van! Úgy van!) Igaz, hogy a külügyminisztérium kiadott füzeteket, de ezek olyan unalmasak, hogy ezzel a patkányoknak kívül senki sem foglalkozik.

A hivatalos diplomácia munkája

— Ami pedig a követ urakat illeti, személyekkel nem akarok foglalkozni, mert olyat találnék mondani, amit magam sem akarok, de tény az, hogy az egész diplomáciai karunk még ma is a békebeli „Ballplatz” szellemét viszi bele a külpolitikába és nem tudják megérteni, hogy annak az ideje már rég lejött. A diplomácia legyen tapasztalt, legyen óvatos, de még is csak az legyen az első feladata, hogy okkal-móddal okos körültekintéssel igyekezzon terjeszteni a magyar igazság eszméjét. Ez pedig teljes-séggel hiányzik. Londoni követünk például aki egyébként nagyon kedves és szimpátiás uriember, a követéségi palotában egy szót sem ejt ki Trianonról. A követéségi palotában öt év óta még talán ki sem ejtették a Trianon szót, mert azt hiszik, hogy a vendég angol urak előtt csak kellemes dolgokról szabad beszélni és Trianonról beszélni, az nem illel. Arról nem is beszélök, hogy a követek egyáltalán nem bíznak a revízió gondolatlában és londoni követünk például azon az állásponton van: mindent, vagy semmit. Miután pedig mindent nem érhet el, így tehát semmit sem csinál.

(Ebben a pillanatban a főnyékpész magneziumlámpájából egy fény sugarú villant elő, mely egy villanatra megijesztette a közönséget, az illusztráció szöveg: „Ime a külpolitikai sugár” szavakkal nyugtatta meg a közönséget.)

— A londoni követünk álláspontja tekintetében az a szomorú tapasztalatom, hogy egy alkalommal, midőn egy angol úr ki megkérdezte követésüket afelől, vajjon komoly dolgokat tartja-e a trianoni revíziót, válaszul *egy kétezerfőnyi és egy kétezerfőnyi arcfalat kapott.* Hát egy ilyen kétezerfőnyi és lokiesimlyó arcfalt Londonban nagyon sokat tesz. És ilyen véleménynyilvánítások mellett tarthatunk akár száz előadást, az angol ember azt mondja: *Ha a hivatalos kormány nem akar valamit, akkor a többiek komédiások.*

— Ismétlem, nem kifogásolom, hogy konkrét lépést eddig még nem tettek a revízió irányában, de kifogásolom azt, hogy eddig

még egyetlen lépést sem tettek abban az irányban, hogy a mi ügyünkkel a világgal megismertessék és igazságunkat a világgal elismertessék.

Angliában igazsághirdetés, Amerikában propaganda kell

Igaz, hogy minden országban más és más eszközökkel kell megismertetni a magyar ügyet. Így például Angliában gyűlölik a „propaganda” szót. Az angol ember az igazságot szereti. A propaganda megveti, mert azt hiszi, hogy az egyedüli beállítás. En előadásaimat nem is azzal kezdtem, hogy a magyar propaganda érdekében beszélek, hanem azt mondtam: Képzétek el a hőgyeim és uraim, Önök a bíróság és én vagyok a tanu, akinek vallomására eskülni kell tenni, úgy, hogy egyetlen olyan szót sem mondok, amely nem lenne igaz. A félreállítás erre közelebb húzódtak, mert, ha igazságot beszélnek, akkor azt Angliában minden ember meghallgatja, de a propagandát azt gyűlölik.

Amerikában is más módszerrel kell dolgoznunk, mert ott viszont a propaganda fegyvere használ. Így tehát Trianonról beszélni nehéz dolg, de nem jelenti azt, hogy ezért, mert nehéz, ne beszéljünk róla. Egy híres angol államférfi mondotta: Ha valaki azt mondja, hogy nem lehet, akkor félre kell állnia és átadnia a helyét annak, aki azt mondja: igen is lehet. És ez megismerteti a nagyvilággal a trianoni büntéseleményt. *Kötelesség az, szent kötelesség minden magyar embernek, a kormányt és a társadalomnak egyaránt, de össze fogva és nem széthúzva, aminék, sajnos, többféle jelt látnak.*

Rothermere lord nehéz helyzete

A magyar társadalom, sajnos, nem elég erős és nem elég független. Minden ember a kormánytól függ, a kormány annyira felszív magába minden erőt, hogy a kormány nélkül a társadalom olyan, mint egy láb nélküli ember, mindig azt nézi, hogy mit akar a kormány és mi a kormány intenciója. Mikor novemberben Rothermere lordnak a másfélmillió aláírást át akartuk adni, a kormány kiadta a jelszót: nem kell részt venni. Így alig is tudunk tiz-tizenkét embert összejűjteni. Amikor azután az amerikai utazás került szóba, a kormány kiadta a jelszót: részt kell venni. És mindjárt 50—600 ember gyűlt össze. Tisztán csak társadalmi alapon tehát nagyon nehéz csinálni valamit, ha a kormány nem támogat, ha a diplomácia ellentételesen dolgozik, mint mi, akkor a mi munkánk hiába való. És nevétségessé válik Rothermere lord, akinek azt mondják: *Miért foglalkozik ezzel, ha a hivatalos kormány és a diplomácia nem támogatja, sőt rossz szemmel nézi. A magyar külpolitika jövődől szempontja tehát a világ felvilágosítása.*

A második kérdés pedig — és ezen fordul meg a siker titka — milyen módon és milyen szempontok mellett történjék az, Londoni előadásaimon, ahol is az a szokás, hogy összejövetelek alkalmával nemcsak meghallgatják a beszédet, az előadást, hanem utána órákon keresztül kérdéseket ténnek az előadóhoz — és sokszor olyan kérdéseket, melyekre nehéz válaszolni — egy alkalommal az kérdezte tőlem egy úszó bási — *igaz-e az, hogy az Önök házában a képviselőket a kormány nevezi ki? Mit válaszoljak erre? Azt nem mondhatom, hogy igen. De bensőmben úgy érzem, hogy van benne valami. Az ilyen kérdések ösztönözik a magyar és a megfelelő felvilágosítást csak úgy lehet elérni, ha összejelentések egy gárdát, mely minden ország nyelvén ilyen felvilágosító előadásokat tartana. Hiszen az élő szóknak igen nagy az ereje, sokkal nagyobb, mint a legszebben megírt cikké. Aki előadást hallgat, arval nem történhetik meg, hogy ma az egyik, holnap a másik álláspontot olvassa az újságban — az előadásról, az élő szó erejének hatása alatt meggyőzve távozik az a 6—700 ember. En magam, noha kilenc gyermekem van, saját költségemem utaztam ki és tartok előadásokat és meg vagyok győződve arról, hogy aki ezeket az előadásokat meghallgatja, az híve és barátja lesz a magyar eszmeinek.*

Amiben nincs igaza Bethlennek

— Ez az, amit nálunk nem akarnak megérteni és a kormány ezt a felvilágosító munkát egyáltalán nem folytatja. Így azután Rothermere lord, bármilyen nagy újságfejedelem is legyen — egyedül nem tud elérni, ha mi magunk és a kormány nem támogatjuk. Az országot ki kell emelni abból a helyzetből, melybe saját magának és a kormányának lustasága juttatta a felvilágosító munkát, hogy ne történhessen meg az, hogy a holland tankönyvekben ez álljon Magyarországról: *A magyar nép nagyon temperamentum és nem bír el a miniszterek nem győzők egymást érvekkkel, akkor titalkalmárisokat vadognak egymás fejéhez. Amidőn ilyen általánosított fogalmak terjednek el Magyarországról, akkor igaza van a minisztereknek, aki azt mondja, hogy konkrét lépést még nem lehet tenni, de nincs igaza abban, hogy a döntő lépést minden oldalról és minden módon nem készítsék elő, mert akkor a döntő lépés nem fog megjönni soha.*

Amiről Lloyd George nem tudott

A régi országoknak fajok szerinti felosztása miatti panaszok nem tulságosan igazak a külföldi közvéleményt. A Leaton—Watson agítációi folytán természetesen tartják, hogy Magyarország területének a vesztett háború után történt felosztása után a románok Romániához, a horvátok Jugoszláviához és a tótok Cseh-Szlovákiához kerültek. Ezt helyesnek tartják, mert azt hi-ki, hogy ez a felosztás a Leaton—Watson információi szerint elhagyott nemzetiségek javára történt.

De amikor kifakadtam, hogyan tartják azt a tisztességgel összeférhetőnek, hogy 2 millió magyar (szlovákokat és megkereszcsé-
k nélküli máshová csatoltak, felosztottak az önmegelékesi jog ellenére, — ezt már megértették. Kijelentették, hogy ők ezt nem tudták.

Lloyd George amikor a trianoni térképet egyszer nélt megmutattam, beismerte, hogy nem tudta, hogy Pozsonyban, Kassán, Bodolykőn tulajdonában magyarok laknak. Akkor át megcsalták, mondotta. Ugyanezt beismerte Wilson is.

A sérelmeket ugy kell elmondani, hogy ezt megértésék. A külföldi felvilágosításnak

Egyszer már indítottam akciót és összekötöttem azt a Millerand kísérő levelét ügyével. Abban sokkal több van, mint ahogy azt hiszik. Azt hiszik, csak annyi van benne, hogy joguk van területkiigazítást kérni. Pedig a Millerand-levelben nagyszerű, értékes jogok vannak, amelyek kiindulási pontul szolgálhatnak az újrafelvitelhez.

1919-ben, amikor Magyarországon proletárdiktatúra volt, a következőket mondja a Millerand levele: ... Önök szerint népszavazás volna tartandó. Ezt feleslegesnek tartjuk, mert mi azt látjuk: itt fajok vannak és ezek szerint a fajok szerint kell a felosztást eszközölnünk. Továbbá: nem lehetett pontosan néprajzi határvonalak szerint eljárni, mert nem lehetett a határvonalakat ezek szerint úgy megvonni, hogy egyes faji szigetek máshová ne essenek.”

Azt hitték, hogy ez így van: nem tudták, hogy a Miskolc—Sátoraljaújhegy—Kassa közti területen tisztán magyarok laknak. Ez pedig beismerés, hogy sejtelmük se volt arról, hogy a trianoni vonallal milyen belementek a magyarság húsába.

Es a vonal a jövő háborúja számára készült. Azért kellett a cseh határral lejönni Szobig, hogy a cseh ügyek elérék Budapest. És a szerb határral azért jöttek fel Szabadkán felül, hogy a mi ügyünk ne veszélyeztessék Belgrádot s ezért kellett a román határral belemenni a szeredi szőlőbe.

Látjuk a trianoni fejlődést: a horvát autonómia, Erdély autonómiaja utáni törékvés mind a trianoni láncok roppogását jelenti a Rothermere elgondolása szerint.

Rothermere elgondolása

Rothermere a magyar politikát nem a magyar integritás gondolatára alapítja, hanem arra a gondolatra, hogy Magyarország felosztása nem az igazság és nem a nemzetiségek önmegelékesi joga alapján történt, hanem csalás alapján.

Ha ezt el tudjuk hitetni és rá tudjuk venni a külföldi közvéleményt a rothermeri gondolat elismerésére s ha ehhez megfelelő külpolitikai ravaszágot tanusítunk,

nem az integritás gondolatából kell kiindulni, se nem történelmi és közjogi elvekkel harcolni, hanem rámutatni az igazságtalanságra. *Csak annyit kell mondani, hogy Trianon csalással és jogtalansággal jött létre, az elszakítás a nemzetiségek önmegelékesi joga ellenére mondatott ki, — ezt mecértik.*

A jó propaganda eszközei

Külföldi vendégim is eszerint világositom fel. Egy jó ebéd, vagy vacsora után beültetem őket egy taxiba, s elviszem őket sétára. Aztán az esztergomi hidon megálunk s rámutatok, hogy it van az országhatár. Mindannyiszor a szemem közé nevetek hittelentül, azt hiszik, hogy tréfálok s ölszörnyednek, mikor rámutatok a hidon talra, ahol csupa tiszta magyar terület van.

Az angol külügyi társaságban ismertetem a trianoni esalást: Rámutattam, hogy nem az történt, amit a győzők akartak. Az elnök kijelentette, hogy értesülve van arról, hogy a Daily Mail másnapi számában ugyanezről ír. Ők azonban már rájerték erre önmaguktól saját studiumaik alapján és gútságre is lesznek.

Az önmegelékesi elv megsértése az a fogantat, amelynél fogva a külföldi közvéleményt meg lehet mozgatni.

A hatalmak azért nem mernek bele menni a revízió ügyének tárgyalásába, mert attól tartanak, hogy a trianoni szerződés revíziója eseténe meg kell változtatni a versaillesi, a H-zsermaini és a többi békeszerződéseket is; ehhez a hangyabolyhoz pedig nem mernek hozzányulni.

Ha azonban a revízió ügyét úgy állítjuk be, hogy az nem itüzkül össze a világrenddel, hogy mi megelégszünk azzal, egyelőre, hogy adjátok vissza a mi elvett magyarjainkat, — ha kívánságunkat megfelelő nemzetközi formába öntjük — a siker nem marad el. A mi revízió ügyét el kell különíteni a többi szerződéséktől.

Jó katona nem azon gondolkodik, hogy egy vár bevehető-e, vagy nem, hanem kikeresi annak a leggyöngébb pontját és mindenestre haladéktalanul megátadja azt.

A Millerand-level újrodészkája

— elörjük a célt.

Ha azt vetik elme, hogy hát akkor le kell mondani a többi elvett területekről, ezeken azt mondom, hogy ez nem paragrafus-ügy. Ez nem olyan ügy, mint a Habsburgokkal való közjogi harcok ügye volt. Akkor ugy vettük, hogy ha valamiről lemondunk, az elveszett. Ezt a deakferenci elvet azonban sem a multban, se a jelenben egyetlen nemzet se vette tudomására, csak mi.

Ha meg akarjuk érteni a rothermeri politikát, megcsokni, hogy na a mi szemünkkel nézzünk, hanem a külföld szemével. Arra kell törekednünk, hogy az angol parlamentben kialakuljon egy erős csoport, mely nagy erővel követelje és az angol törvényhozás nagy súlyával kikényszerítse, hogy az a nagy esalás, amely trianoni szerződés eimen angol lobogó és angol presztizs alatt elkövetettet, — orvosoltassék.

Nem könnyű dolog a mi sérelmünket a külfölddel megértetni. Epen ezért nem pillanatnyi hangulatól függően, hanem önértékes férfissággal kell eszelekedni.

Bülow a nagy német államférfi mondotta: a malmot a patak hajtja, de a patak én szabályozhatom. Ehez tartusk magunkat.

Nem szabad egy tenni, hogy várjunk nacionalista hittel, várjunk amig majd történik valami, várjunk mig eljön egy alkalmas pillanat. En szerintem meg kell ragadni a lapát nyelét keményen és a csolnokról kormányozni kell a cél felé most s nem hagyni, hogy sodorja az ár. Támadjuk meg elematáris erővel és igazoljuk be, hogy a Lloyd George és Wilson, Millerand trianoni Lloyd George, Wilson és Millerand trianoni mit eszelekedtek.

El kell távolítani a revízió utjából a reakciós belpolitikai akadályt

Nekem magamnak 30—40 angol képviselő ígerte meg és kézáddal fogadta, hogy küzdeni fognak igazunkért és mellénk állnak, ha ügyünk tárgyalásra kerül. Mi lenne, ha sokan, százan és százan ezt eszelekednék, mily hatalmas többséget szerzenék! De belénk esett a közöny, a mindent

megelőző közöny. Sokkal több puritanizmust, takarékoságot, tisztességet kell belevinni a magyar belpolitikába, mint amennyi van. Olyan táborok kellene, akik megosztják a sanyarságot a közlatonkadal. De mindámlunk egyes klükkek dusskálódnak a pénzben, a korszárban, költöznek derüre-borura, míg a nép százezer nélkülözésben, nyomorúságban sanylódik.

Nem lehet rohamra vinni olyan katonákat, akik éheznek s'ugyanakkor a táborokból jöttek.

Felül kell emelkedni a pártpolitikai keretek fölé, amint én lettem. Nem lehet eredményes külpolitikát folytatni akkor, amikor ideben reakciós belpolitika folyik, ezt a figyelmeztelést szüri le a Rothermere közörsége a hozzájuk százzámra érkező magyarországi panaszos levelekből.

Az agrárszervi politika mindig veszedelmes volt. Elhez képest a revíziós politikából már most el kell távolítani a belpolitikai reakciós akadályokat.

Ha a magyar jövőt át akarjuk alakítani, jobbá alakítani, ugy a Rothermere ösrégen puritanizmusával, erkölcsével kell dolgozni és megalkotni az új külpolitikát, amelynek győznie kell!

Sajnálatos, hogy a hivatalos kormány nem támogatja a Rothermere-gondolatot

A nagy tüsssal, éljenessé fogadott beszéd után az egész közönség felállással ünneplte Nagy Emilt. A tetszésnyilvánítások elléte után Vámos Miklós a Jogásztársület elnöke állott fel szólásra és a Jogásztársület nevében köszönte meg az előadást. Rámutatott arra, hogy Miskolcra indult ki először a revíziós mozgalom. Miskolc volt az első város, mely megszögte magát egyhangu lelkesedéssel a revízió eszméje mellett. *Most is egyhangulag, úgy tettel, egy szívevel, egy lélekkel áll a jogászijustag — de egész Miskolc városa — Rothermere lord mellé és csak ez a sajnálatos, hogy a hivatalos kormány nem támogatja eléggé ezt az eszmet.*

Felolvasta ezek után a Jogásztársületnek Rákosi Jenőhöz intézett időözölő távirátát, mely a következőképen szóltott: *„A Miskolci Jogallgatók Testülete hódolatos szeretettel és fiai ragaszkodással időözölő Miltóságot, mint a Rothermere-gondolat hivatott interpretatóját abból az alkalomból, hogy Nagy Emil dr. Önaqmeltósága Miskolcon előadást tartott a revízió gondolatáról.”*

Társasvacsora Nagy Emil tiszteletére

A vármegyeházán tartott gyűlést este 9 órakor társasvacsora követte a Korona létesítményben, melyen a város közeletének legszármotvobb tényezői jelentek meg.

„Még a revízió kérdésében sem tudunk egyik lenni

Hivatalosan a Jogásztársület részéről Zsedényi Béla dr. egyetemi m. tanár időözölte Nagy Emilt és a banketten résztvevőket. Nagyhatású, mindvégig feszült figyelemmel meghallgatták beszédében, a többek közt, a következőket mondotta:

Kegyelmes Uram! Mélyen tisztelt Uram!

Csak nemrégiben kell száznára a hír, hogy az angol miniszterelnök törvényjavaslatot terjeszt az alsóház elé a La Manche alatti alagut tervének előkészítésére. Ez a terv, h amegvalósul, Anglia gazdasági történetében egy új korszak küszöbét fogja jelenteni. És ezzel a tervvel kapcsolatban az angol miniszterelnök, — így olvastam ezt lapokban — felkérte Lloyd Georgeot és Mac Donaldot is, hogy vegyenek részt a törvényjavaslat kidolgozásában.

Azt hiszem, itt nem kizárólag a felelősség megosztásáról van szó, hanem legelsősorban arról, hogy ez a terv oly egyetemes nemzeti érdek, amely mellett eltrőgnünk a pártok ellentétei és amelyben Anglia egész társadalmá, kormánya, minden politikai pártja, egyet tud és egyet fog érteni.

Ezek a gondolatok kinalkoztak fel előttem, amikor most, hogy immár hónapok mulva ebben a városban a revízióról újra nyíltan szó esett, körültekintés és megállapítom, hogy hírtelen rosszullet, halasztá-

Városi Vigadó Vendéglő

Sátoraljaújhegy.

Tulajdonos: WENESZ JÁNOS.

A Városi Vigadóban (volt Vörös Ödön) megnyílt az étterem és a sörcsarnok. Dél előtt változatos villásreggeli. Déliben menü 1*60 P és az étlaphól szabadon választható ételekből.

Esténként elsőrangú cigányzene. — Állandóan frissen csapolt Részvényösörök. — Paracelsus

idénysör csapolás. Szolid árak. — Figyelmes kiszolgálás. — Abonenseknek nagy áruengedmény.

talánvaló fontos ügyek és elutasítás miatt nagyon sokan hiányoznak itt azok közül, akik felülös hivatalos állásukban — kivárv minden politikumot, — akkor tehetnek a legnagyobb szolgálatot a magyar ügynek, ha minden gondolatukban, minden ténylegésükkel és eslekedésükkel a revízió ügyét szolgálják. Ha nem építenek az opportunizmusban bár csak apró homokszeméből is zátonyokat az elé a hatalmas ár elé, amely a nagy lord szavaira feltartóztatathatlan erővel indult utnak.

Angliában a La Manche-átlag terében már meg van az egyetértés, Magyarország a revízió ügyében még nem érkezett el ideig. Pedig mennyivel nagyobb kérdése a magyarságnak a revízió, mint Angliának a La Manche-átlag!

Csodálatos egy ország. Vagy egy-két évvel ezelőtt, — ez az emlék úgy jár fel hozzám, valahányszor egy-egy tragikusabb magyar problémára gondolok, mintha kísértet lenne, — beültem a Miskolc—budapesti gyorsvonat egyik fülkéjébe. Egyideig csak ketten voltunk. Magyarország egyik legnagyobb ipari vállalatának a vezérigazgatója és jó magam. Még mielőtt elindult volna a vonat, egy harmadik utas szállt be. Meghúzódott a fülke másik sarkában s könyvet olvasott elő a táskájából.

A vonat megindult s első utasram, akit ismertem, esdesen megkérdezte, nem tudom-e, ki ez az ismerős arcu utas. — De igen, — feleltem és megneveztem a legnagyobb élő magyar író.

A vonat ment tovább. Hatvanban egy negyedik utas szállt be. Felálltam és megajítottam magam előtte. Kedvesem mosolygott, szívvelyesen intett és leült a másik sarkba. Markáns ész fejté, amely ma már a világon sehol sem ismeretlen, lehajította és csakhamar elszenderedett. A vonat rohamtalanul tovább és a mi fülkénkben egy szó sem esett többé Budapestig.

— Milyen csodálatos ország is vagyunk, — didergett meg bennem a gondolat, mikor kiszálltam a keleti pályaudvaron. — Vajjon van-e még egy ilyen a földön, amely megengedheti magának azt a luxust, hogy három ilyen nagy embernek, ha véletlenül egy-két órára egymáshoz zártan összetéved, egy szava se legyen, ne is ismerjék, még csak ne is köszönjék egymást?

En valahogy úgy érzem, hogy a nemzeti önérzet, a hazafélt való önfeláldozás és az a rendíthetetlen, patinás magyar hazaszeretet, amely előtt fel kellene áldozni minden haragot és érzékenységet, az utolsó tíz esztendőben mintha megsorult volna egy kissé. A mindnapoli élet ezer apró problémái között, mintha megfeledkeztünk volna arról, hogy ezek az erények nemcsak a lakodalmas ünnepek, hanem éppen a bajok és nyomorúságok örvényei és még sohasem volt annyira tragikusán igaz, hogy a „haza mindenek előtt”.

Ez az egyetlenegy gondolat él bennem, amiód minden politikai tendencia nélkül azt mondom, hogy a nemes lordnak és első katonának, amikor azt hirdetik, hogy a revízióra nekünk megvanunk is készülnünk kell, igazuk van. — Szent igaz, hogy ehhez rajtunk kívül senkinek semmi köze sincs. De nekünk annál több közünk van ahhoz, hogy kik és milyen feltételek alatt akarnak és tudnak segíteni rajtunk. És szükségünk van arra, hogy lehetővézzük, a feladás helyett a jövőnkünk magunkról mindazt, ami nem értékes és nagyszerű magyar tradíció, hanem csak nyűg, átk, terhe a szabad gondolatnak, a haladásnak.

XIV. Lajosról, a napkirályról, aki Rákóczival szemben jó szívvel viselkedett és akit legnagyobb politikai problémái akadályoztak meg abban, hogy komoly segítséget nyújtson a fejedelemnek, feljegyezték a történetírók, hogy ez az előretettlen magasságban trónoló autokratá semmiképpen sem tagadhatta volna meg önmagát annyira, hogy a rendi szabadságokat önmaguktól pártolhatta volna. Az a nagy szimpátia, amelyet Kossuth angolzász földön keltett a magyar ügy iránt, s amelyet ily elkésetten még mi is kamatoztatni akarunk, nemcsak a magyar ügynek szolt, hanem Kossuth politikai hitvallásának is.

A diktatúrát ma már, nyitlabb vagy burkoltabb, esetleg enyhébb alakban is, csak a Mussolini koncepciójában számíthatnak szimpátiára, aki a „lévészárkok arisztokráciáját” teremtette meg, azzal kormányoz és azt hirdeti: „Mindazt, ami az ország népet nagyvá teheti, helyeslem s mindannak, ami lealacsonyítja, sárbarajptja, bemoskolyja, hadat üzemek”.

A revízió törhetetlen hírdetése és követelése, egy porbahullott nép mindennap megújuló imája ősei szent földjéért, ezt a

nemzetet nem alacsonyíthatja le, nem ránthatja a sárba és nem moskolyíthatja be. De felemeli és megerősíti becsületében a világ színe előtt.

Magyar ember ajkán ezt a szót: revízió, senki se próbálja meg elhallgattatni, amíg ez az inádság be nem teljedt.

Áldja meg az Isten azokat, akik az első sorban küzdenek érte. Áldja meg az Isten a nemes lordot és első katonát!

Poharamat Nagy Emil excellenciájára, a trianoni béke revíziójának egyik előkelő vezetőire áldom!

Nagy Emil Magyarország orvosa

Utána Heusselmann Aladár dr. egyetemista tanár beszélt.

— A terembe — mondotta — alig tudtam bejutni. Végre sikerült lassan-lassan előre turakodni és azt láttam, hogy körülöttem csupa megszállott területtől származó ember áll. Féltem, hogy kétségbe fognak esni a beszéd előtt. De nem így történt. Az arek kipirultak, a szájuk mozgott, mintha mindenki utána mondt volna a szavakat. Meggyőződtem arról, hogy az embereknek felvilágosítás kell, az igazság szava utat talál a lelkekhez. Ha valaki látja az ország baját, Nagy Emil látja. Mint az orvos előtt, ő előtte simes tette. Ideje, hogy felbregdjünk a tíz éves álmódorásból, a tettekkell kell jönni. Az élet nem ad semmit ingyen, nekünk is dolgozni kell az eredményért, a revízióért. Rámutatott Nagy Emil belügyi feladatunkra is, ennek is egy a jelszava: revízió. Köszöntöm benne nemcsak az író, nemcsak az aranyzsuvor predikátort, hanem a Mózes is, aki megmutatja az utat, melyen haladni kell.

Kovács Emil joghallgató beszélt ezután és mély gondolatokkal tett, poetikusán szép beszédét a következőkkel fejezte be: „Mi

Összeütközött a bécsi esti gyorsvonat Pándorfalvánál egy tehervonattal

Öt személy sebesült — Hóvihar okozta a szerencsétlenséget

Bécs, január 27

Az utóbbi napokban soha nem látott erejű hóvihar dühög a Morvamezőn és Burgenlandon.

Stammerdorff és Pándorfalva községek határában a hóvihar valóságos elborította a vidéket és komoly forgalmi zavart okozott. Már-már egy látszott azonban, hogy a hóvihar minden súlyosabb következmény nélkül fog elmúlni, de vasárnap este hat órakor komoly vasúti baleset okozott az itatózatos hóvihar.

Pándorfalvánál a Bécsről Budapest felé haladó gyorsvonat teljes erővel behalott egy vele szembe jövő tehervonattal. A vonatvezetők az utolsó pillanattal észrevették a közelgő katasztrófát — gyorsan lefékeztek — és emek köszönhető, hogy az összeütközés nem lett az utóbbi évek egyik legnagyobb vasúti katasztrófájává. A két vonat mozdonya összecsapott, azonban a személyzet még idejében leugrott a vonatokról.

A gyorsvonat három első kocsija fel-

nem üdvözlünk benne mást, mint ami ő lenni akar. Üdvözlünk benne egy jószándékú magyar polgárt, akinek nimes egyéb szándéka, mint hogy a kátyuba jutott magyar szekeret kiszabadítsa és jó utra teleje.

Arveléno fanatikussai vagyunk mindnyájan

Duszk Lajos evangélikus esperes beszéde érte el a legnagyobb hatást: „A próféta — mondotta — akárhonnan jöttek, akár a királyi palotából, akár a pásztorbot mellől, mind egyformák voltak, mert mind egyforma gondolatban léte: szerelmesek voltak a halálba, hogy a gondolat éljen. Az eszme olyan virág, mely a szív veréből él, csak a halálra élszent, a halálba szerelmes ember hirdethet igazán eszmét. A revízió eszméjének Te vagy az igaz próféta, az egyetlen élő fanatikusa. Ingyen jársz, ingyen mérsz, nem támogat senki és mégsem színsz meg halgatózat az ideált. Te azzal jöttél ide, hogy vizet önts a tűzre, hogy hirdeted, hogy meg kell előznie a kevesebb eredményvel is. Mi pedig hirdetni fogjuk a feltámadást, addig míg minden ember szívében felgyul a tűz, míg milliók lesznek szerelmesek a halálba, lesznek készek meghalni az eszméért. De Te csak önts tovább a vizet a tűzre és itt eszembe jut, hogy mikor felléptél az egyiptomból hozott obeliszk és azt már 80 fokig emelték, a nagy tere alatt a kötelek füstbőgni kezdtek a eszékön. Nem merték a mérnökök a kötelek tovább feszíteni és ekkor egy ember a népből — a nép szava Isten szava — oda kiáltott: ántsok vizet a kötelekre. Rögötn hozták a vizet leocsolták a köteleket és az obeliszk egy pillanattal alatt a helyén állt. Nagy Emil csak leroslja majd a köteleket és nem messze az idő, mikor a magyar revízió is egy-kettőre meglesz.

borult, míg az egész vonat kikiskálást csak az ötközök rugabusszága akadályozta meg.

A balesetet a zokozta, hogy a két vonat vezetője közül egyik sem látta az erős hóviharban a tőszora állított szemafort.

De akadályozta a hóvihar a mentést is. A Bésből induló segélyvonat csak hókövel haladhatott és hosszú ideig tartott, míg a baleset helyére érkeztek a mentők, akik öt súlyos sebesült szállítottak be a kórházba, míg a nagyszámu könnyebben megsebesült után bekötözés után a segélyvonattal visszatért Bésbe. — Halálest a szerencsés véletlen folytán nem történt. A veszélynek legjobban kitért mozdonyvezetők és futó kidejekorán lengrottak a vonatokról s így törtéthetett, hogy a hóvihar okozta katasztrófának mindössze öt súlyos és husz könnyű sebesültje volt. — Az összeütközés következtében a forgalom természetesen megakadt s lapuk zártak még bizonytalan, hogy sikerül-e azt az éjj folyamán helyreállítani.

Nyolc hónapi börtönrre ítélte a bíróság a somszályi tizenhat éves apagyilkost

Még a múlt év december havában történt Somszály községben, hogy Kellner Lajos bányász tizenhat éves fia revolverrel agyondölte. Szombaton tárgyalta a miskolci kir. törvényszék ezt az ügyet Csorbatanácsa. A vádat Bernálth ügyész, a védelmet Kúvez Jakab ügyvéd látta el. A vádlottat, aki december óta előzetes letartóztatásban van, fogszázór vezette a tárgyalás terembe elő. Fiatal, egész gyerekeMBER, vézna, sapadt arcu. Csorba elnök kérdésére előadja, hogy nem érz magát bűnösnek. Az apja, aki izsükos természetű volt, édesanyját és testvérét folyton bántotta. Pestről a gyilkosság megelőző napon jött haza, ahol állásban volt. Állásából elküldték, hazautazott szüleikhez Somszályba.

— Az apám — folytatta tovább vallomását a fiatalkoru gyilkos — mikor megláttott, durva szavakkal szidalmazott, naplopónak, csavargónak nevezett, édesanyúmat pedig azt mondta: Itthon van már megint a drágalátos fiad, itt fog élni a nyakunkon. — Mikor édesanyám erre valamit akart mondani, apám nekítámadt és megütötte. Másnap reggel apám elküldte az öcsémnek a koresmába pálinkáért. De már akkor is részeg volt. Anyám szép szóval kérte, hogy ne igyon, mire való az, az egész keresztet elissza. Ismét durva felelet volt a válasza:

megvette az anyát, hogy éliet törvényadta józta és nem köteles vallomást tenni.

Öz. Kellner: Vallomást akarok tenni.

Elök: Akkor mondja el, hogy mi történt december 2-án és milyen ember volt a maga ura.

Öz. Kellner: Nagyságos bíró ur, házasságom első napjától kezdve pokol volt az életem az uram mellett. Részeseg, korhely, ridég és durva ember volt. Mint bányász igen szépen keresett, de keresztet koresmára költötte el. Családjával nem tördött. A gyermekeket ütölte-verte, mintha csak mostoha apjuk lett volna. Szegény Lajos fiam, aki apagyilkos lett, a gyilkosságot megelőző nap jött haza Budapestről, mikor az apját meglátta, odament hozzá (a vádlott lehajtja a fejét, hangosan zokog) meg akarta eskolni, de ő durván elökte magát, félém fordult s azt mondta: Itthon van a fiad, itt fog élni a nyakunkon. Mikor én szíval kértem, hogy ne legyen kegyetlen a fiával szemben, aki mégis csak az édes gyermeke, szidalmazni kezdett, nekem jött és megütött.

— Másnap előről kezdődött a veszekedés. A kisebbik fiamat a koresmába küldte pálinkáért. Mikor én kértem, hogy ne igyon, fiamat hibáztatta, hogy ő rá nem keres, majd hírtelen felkapott egy baltát s nekirohant a fiamnak. Erre én megijedtem, átszaladtam a szomszédokhoz segítségért. Mikor visszafelé jöttem, a fiamat utközben találtam, aki szaladt és csak enyhit monddt: Anyám, megöltem az apámat, megyek a községházára. Mikor vissza mentem, az udvaron hatalmas esőlejt volt, az uram hanyagot fektett. Jött az orvos, aki megáldáította, hogy a golyó szíven találta és nyomban meghalt.

Csorba elnök: Milyen természetű a maga fia?

Öz. Kellner: Nyugodt, esendes fi volt mindig. Tizenkét éves korában elment hazulról Pestre és csak most jött haza.

A bíróság az anyát vallomására megeskette. A következő tanu Kellner Béla, a vádlott öccse volt, aki a fentiekhez hasonlóan adta elő az esetet. Az egész vallomását az lehet kívánni, hogy ő sem nagyon szerette az édesapját és a bányát nagyon sajnálta.

A bíróság egy pár könnytelen tanu kihallgatása után a bizonyítást befejezte, majd a vád- és védőbeszéd elmondása után az ítélethozatalra vonult vissza. Hosszas tanácskozás után hirdette ki az ítéletet Csorba tanácselnök, mely szerint a vádlott, sok enyhítő körülmény dacára, szándékos emberlétben mondta ki bűnösnek a bíróság s ezért nyolc hónapi börtönrre ítélt. A vádlott mikor meghallotta az ítéletet hangosan sirt.

Küvez védő enyhítésért, Bernálth ügyész súlyosbításért fellebbezett.

Megfojtotta törvénytelen csecsemőjét

Budapest, január 27.

A Rákóczy-ut 10. számú ház szenny-csanatorájában egy újszülött esesemő holttestét találták. A rendőrség a megindított nyomozás során megállapította, hogy a csecsemőt anyja, Kuster Erzsébet esőlejtőn fojtotta meg. A tagadó anyát kórházba szállították.

S. O. S. jelet ad egy óceánjáró

Washington, január 28.

A Silvermaple nevű angol gőzös 1200 kilométerre Bostontól állandóan SOS. jeleket ad le. A viharos óceán dacrára több hajó siet a veszélyben forgó gőzös segítségére, melynek fedlétén több száz utas van.

A FELSŐIREGI URADALOM FAJBAROMFITENYÉSZETE

FELSŐIREG (Tolnavármegye)

elfogad megrendeléseket amerikai fehér legorn, rhode island red és mexikói fehér pulyka tenyész-állatokra, illetve keltetőtojásokra és naposcsékre.

Kérje mielőbb árjegyzékünket.

A tenyészet egész törzsállománya a végzett vérvizsgálatok alapján fehérhasmenéstől mentes.

Beszélgetés a cseh rabságból hazatért Szilágyi Dezsővel

Elmondja tizenhárom és fél hónapos rabságának történetét — „Isten hozott Édesapám” — röpi a nyakába négy éves kisleánya — A „Felsőmagyarországi Hírlap” utján közönlíti a közönöségét

Miskolc, január 27.

Szilágyi Dezső miskolci gépgyáros, akit a csehek kíméletesen vándoroltak és ártatlanul börtönbe vetettek, hosszú rabságok után hazakeresztet. A miskolci közvéleményt általánosan foglalkoztatta az ártatlanul börtönben szenvedő sorsa, aki a magyarság martírja volt. Még a múlt év végén tárgyalások indultak meg a magyar és cseh kormány között a politikai foglyok kicserélésére. A tárgyalások már be is fejeződtek és megállapodás jött létre a két kormány között, hogy Magyarország 15 politikai foglyot ad át a cseheknek és ennek ellenében 17 ártatlanul rabságot magyart kap vissza a csehektől. A kicserélés szombat délelőtti történt meg. Szob határállomáson.

Végre itthon

Az stí gyorsvonat prényi pontossággal futott be szombaton este a miskolci állomásra. Egyik másodosztályú fülkéjéből szállott ki Szilágyi Dezső és vele együtt érkezett édesanyja, aki egész Szobig ment el ké, ugyancsak vele jött felesége és a család több tagja. Sápátud, de boldogságtól ragyogó szemmel ugrott ki a vasuti kocsiból Szilágyi Dezső, amikor meglátta édesanyját, nyakába borult. Megható volt ez a jelenet. Mit sem sejtő közönség ember haladtak el a boldogságtól remegő anyja és a sápadt fű mellett, s rideg szívűk felolvadt egy pillanatra, meglóbbant egy hang bennük: ugyan kik lehetnek. S midőn megtudták, hogy a cseh börtön áldozata tért haza, tisztellettelen bocsátott le kalapukat Szilágyi Dezső előtt.

A nagymamája szolnoki melől egy szöke csöppsgé bujt elő, a gyáros kisleánya, a négy éves Ágnes, aki alig emlékezett már apja árca, kezében egy virágoskorral odadült édesapja elé, hangja remegett, midőn üdvözölte: „Isten hozott édesapám” a másik pillanatra már apja nyakába röpi, aki összevissza eszikolta régen látott kisleányát. Majd mindannyian autóbá szálltak és hazatértek.

Töltött káposzta lesz az ebéd, ez a flam kedvenc étel

A „Felsőmagyarországi Hírlap” munkatársa legelsőnek kereste fel a hazakeresztet Szilágyi Dezsőt a Zsolnai-kapui szülői házában. Ott azonban, amikor bemintünk a családoktól megtudtuk, hogy a Dezső ur nimes itt, hanem a Lévay József-utcai házában van.

Nyílik az ajtó, és őszhaja nagyasszony jön előnk: Szilágyi Dezső édesanyja. Amik

kor megtudta, hogy miről van szó, sajnálta, hogy a fia nimes itt, megmondta, hol keressük. Majd fiáról kezd beszélni, szeméi könnyekkel telnek meg, összeteszi a két kezét imára kúcsolva, halkán, alig hallhatóan mondja:

— Csak hogy hazajött. Nagyon meg van törve, a fogság megviselte. De én már ezt sem bánom, csak hogy idehaza van. Oly sok aggódást érte. Hallát adok a mindennapi Istennek, hogy megérthetem azt a napot, hogy fiamat megöregszem magamhoz ölelhettem. De bocsánatot kell kérnem, el kell mennem, sietek a konyhába. Ma ünnepi ebéd lesz nálunk. *Töltött káposzta lesz, Dezső fiam kedvenc étel.*

„Sokat szenvedtem”

A Lévay József-utcai házában, mire odatértünk, már sokan vannak. Az ismerősök, tisztelők siettek üdvözölni a hazatért Szilágyi Dezsőt. Kétségsgel állt rendelkezésünkre. Vendégeitől bocsánatot kért. Bemintünk egy másik szobába, leültünk. Szilágyi Dezső a fogság nyomai meglátszanak, sápadt, szeméi besücsköltek. A fiatal mérnök tizenhárom és fél hónapi fogsága alatt évek öregedett. Elmondja elfogatásának történetét:

— 1927. december 8-án feleségemmel Csehszlovákiában lakó apósmókéhoz utaztunk. A határállomáson egy régi katonapajtásommal találkoztam. A vonat indulásáig vele beszélgettünk. Akkor még nem gondoltam, hogy ennek a beszélgetésének ilyen súlyos következménye lesz. Két nap múlva a kassai cseh rendőrzagatóstól nézőcsét kaptam, hogy menjek fel. Mikor felmentem a rendőrzagató nagyon udvariasan fogadott, helyet kínált, de csak kérikölt: kénytelen letartóztatni, mert *kémkedéssel vaggok vádolva*. Mielőtt még magamhoz térhettem volna, már a hátam mögött állt egy szuronyos cseh rendőr és atkísért az ügyészség fogházába. Egy hét múlva kerültém a vizsgálobtörő elé. A vizsgálobtörő felolvasta a vádat, én tiltakoztam a képtelen vád ellen és kijelentettem, hogy politikailag sohasem foglalkoztam és annál kevésbé vállalkozhattam erre a feladatra, mert feleségem szülei eszcslovákok állampolgárok.

Három évi fegyház

Rövidesen tárgyalásra került az ügyem. Azt gondoltam, hogy mint nálunk, tanukat hallgatnak majd ki és én is beidéztem az én tanuimat. Erre azonban nem került a szó, mert a bíróság ezeknek a tanuaknak a

kihalgatását mellőzte, ellenben kihallgatott három cseh detektívet, akik terhelően vallottak ellenem, védőim: dr. Rudnyánsky Vladimir és dr. Ferdinandy János mindent elkövettek az érdekében, de nem ért semmit. A bíróság rövid tanácskozás után kíméletes mint három évi fegyházra ítelt. Az ítéletet a legfelsőbb törvényszék is jóváhagyta, azonban jogerőre nem emelkedett, mert a magyar külügyminiszter utján közbenjártak.

A fogság alatt bizony sokat szenvedtem. Sokat gondoltam hazra, családomra, szüleimre. A fegyház megkülönböztetett tisztelgettel bántak velem és általában az összes magyar foglyokkal. Összesen huszonötön voltunk magyarok, politikai elítéltek. Minden héten szerdán jöhettek hozzánk a látogatók.

— Mikor értesült mérnök ur a szabadságról?

— Mi hivatalosan — folytatta Szilágyi — 24-én délelőtt 10 órakor értesültünk. A törvényszék elnöke magához rendelt bennünket s tudtukra adta, hogy a köztársaság elnöke amnesztiát adott tizenhatunknak azzal a feltétellel, hogy *tarthatunk a köztársaság területét azonnal elhagyni, oda többé vissza nem térhetünk, de ha mégis megkísérelnénk, hogy valamikor újra átérjünk a köztársaság területét, az amnesztiát hatályát veszti, visszavonásnak a foglaltsá, ahol a további büntetést ki kell majd tölteni.*

Elmondani azt a boldogságot, mikor megtudtuk, hogy szabadok vagyunk, nem lehet. Örömmel írtuk tehát alá az elbűnké tett nyilatkozatot, hogy soha többé, a cseh köztársaság területét át nem lépjük. *De remélem, hogy nemsokára ismét visszamehetek Kassára, mint szabad magyar földre.*

Tizenhét magyar — Tizenöt cseh

Azután valamennyiünket vonatra állították. 24-én este 9 órakor három detektív elkísért bennünket Pozsonyig, ott átadták bennünket a vegyes bizottságnak. Másnap hajnali 5 órakor elindultunk ismét detektív kísérettel, de már a bizottsággal együtt Szobra, ahová fél 12 órakor érkezünk meg. Ott kicseréltek ki a foglyokat. Szabadok voltunk.

Az állomásnál egyszerekes egy ismerős hangot hallok. Hátrafordulok és elképzeltelük örömmel: édesapám láttam magam előtt, aki autóval utazott le Szobra elem. Imen Pestre mentünk és hosszú, nagyon hosszú távotlét után ott várt a feleségem, Vilmos bátyám, dr. Stehlo Ervin és István sógoraim, akikel együtt szombaton este 9 órakor hazakereszttem. Legelőször is 9 hónapos kilányomat, akit még nem is láttam, nem is ismertem, öleltem magamhoz. Négy éves Ágnes leányom édesanyjammal az állomásom fogadott.

A miskolci közönségnek igen hálás vagyok azért, hogy sorsom amnyira érde-

kelte. A „Felsőmagyarországi Hírlap” utján mondot köszönetet szüveg érdeklődésükért. Akikkel cselezté társadalmilag érintkeztem, azoktól pedig bocsánatot kérek, hogy majd csak később fogom őket felkeresni. Személyesen mondot majd köszönetet, de most egy kevés ideig pihenek, mert nagyon fáradt vagyok.

A beszélgetést befejeztük, Szilágyi Dezső bocsánatot kért, hogy sietnie kell, szüleihez innapi ebédre.

— Tudjuk — mondtuk nevetve — jó töltött káposztára.

Abn Sándor

Meghívó

A „Szentesi Takarékpénztár Részvénytársaság” Szentes XXV. évi rendes közgyűlést 1929. évi február hó 17-én délután 3 órakor fogja saját üzleti tanácstermében Szentesen megtartani, melyre a t. részvényesek tisztelgettel meghívottak.

- A közgyűlés tárgysorozata:
1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1928. életről.
 2. Az 1928. évi üzleti beszámoló bemutatása, a mérleg, nyereség, veszteség számla megállapítása, valamint a nyereség felosztása iránti határozathatás.
 3. Kellő időben beérkezett esztelges irattérnyok tárgyalása.

Szentes, 1929. január hó 17-én.

Az igazgatóság.

Méltóságunk 1928. december 31. Vagyon: Készpénz 20405.64 Ft. Értékpapírok 18352.92 Ft. Vállalkozás 836.000.55 Ft. Felügyelőbizottság 27.256.02 Ft. Ingatlanok 24.000.— Ft. Berendezés 1.— Ft. Állományi kamatok 1.410.— Ft. Összesen: 908.055.11 Ft. Tőke: Részvények: 104.000.— Ft. Tőkehatár 12.000.— Ft. Tartalékok 5.000.— Ft. Tiszteletdíj nyugdíjalap 3.990.— Ft. Befektetés: 313.904.14 Ft. Felügyelőbizottság 3.388.23 Ft. Veszteségszámlák 227.800.— Ft. Bemutatótett esztelők számlák 350.08 Ft. Átmeneti kamatok 22.159.98 Ft. 1928. évi nyereség 15.253.— Ft. Összesen 908.055.11 Ft.

Nyereség-elosztás számla 1928. december 31. rvaadatok: Kifizetett kamatok 50.332.19 Ft. Adók és illetékek 4.127.59 Ft. Tiszti fizetések 14.706.— Ft. Üzletköltségek 2.505.55 Ft. Könyv és nyomtatvány 442.38 Ft. 1928. évi nyereség 15.253.— Ft. Összesen 87.770.71 Ft. Bevételek: Kamattörlesztések 829.940.50 Ft. Jutalékok 1.494.51 Ft. Kezdeti költség 1.085.50 Ft. Házbré 1.252.— Ft. Összesen 87.770.71 Ft.

Az igazgatóság nyereség felosztási javaslata: Az igazgatóság jutalékára 2.903.— Ft. A felügyelőbizottság jutalékára 390.50 Ft. Ostalékra 6.400.— Ft. Tiszteletdíj jutalékára 529.50 Ft. Nyugdíjalapra 3.100.— Ft. Tartaléknapra 2.500 pengő.

A felügyelőbizottság jelentése: Fonti üzleti működés megvizsgálás és helyesnek találta és az igazgatóság nyereségfelosztásához hozzájárulunk.

1928. december 31.

Eladó Singer varrógépe
binet asztalu, divány
4 karosszékek, szep vasgty, keményfa ebédlő asztal, kredenc, ingaóra, függőlámpa, lészőrmadrac, ruhaszekrény.
ANDRÁSSY-UT 39.
Emeleti villa.

Ez szerelem volt ...!

— A Felsőmagyarországi Hírlap ereletli tárcája —
Irtá: Lázár Andor

Akkor már mindenem tul voltam. — Barátom! Az első szerelem elmult és a többi is, a nem első, de nem is utolsó. Elreppültek, mint az expressz egy igen kiesi állomás előtt. Bizony — kérlek — a képic csak nagyon gyengén él bennem, és inkább arra emlékszem, milyen parfümöt használtak s az ingük világos kék, vagy halvány rózsaszín volt.

Óh! Akkor már félig ősz voltam, gyakran kellett megállnom járás közben, mert összeszuult a torkom és képtelen voltam lélegezést venni. Így volt, — te még nem ismered ezt, — a nagy láthatatlant, aki vaskészle markolja meg a torkod, majd mellen vég, hogy tántorogsz s elől szívereséd, finom fehérre festi a hajad egy éjszaka alatt és egyszer szemtelenül, kopogtatás nélkül benyit hozzád, mikor legkevésbé várod, meglepőd, mintha a szeretőd lenne és ebbe az ölelésbe, — ne mosolyg, kérlek, — betekülsz és beleződülés és behalás egyszerre, mint a kövér emberek, mikor végig zuhannak a padlón és nem kelnek fel többé. Fájni, akkor már nem fáj semmi és ami előtte fájt azt elfelejtéd, mint az anyád, akit pedig rajongva szeretted. Bamba szemmel fogsz még egyszer a plafonra nézni, ahol gnyos mosolyra torzult arcod fogod megpillantani az ismeretlennek, aztán a két kezed le fog esni, csak egy egyszerűen, lomhán, mintha egy fadarabot ejtenél a földre. A szemed előtt sötét lesz minden, már nem látsz, már nem hallasz, az emlékeid, — a legbübb barátid, — elhagy-

nak benned nélkül, amit, mi oly sokszor hagytnak el benned nélkül valókéket és a kis óramű a melled közepén kezd elhagyni, a kattogás már nem friss és huneut, de zörgő és lassu, egyszerre mintha egy rugó törne szét rekedt hangon, a kattogás hirtelen eláll és... tovább nem tudom, — barátom, — így nem is mondom tovább ...

Azt kérdeled honnan tudom mindezt? Ezt is elmondhatom. — Parancsolsz talán egy cigarettát?

Ugy volt, kérlek, hogy akkor szakítottam egy barátommal, aki spanyol volt és esténként a Pallaco-Casínóban táncolt kasztanyettes, tízes táncokat. Én meguntam. Talán mert mindig egyféle parfümöt használt. De lehet, hogy azért, mert a harisnyakötője halvány lila volt s ezt a színt nem szerettem, mert mindég az egykori hajnalokra emlékeztetett, mikor az apámat kellett kísérnem álmos szemekkel a tanúam. Hiszen, ez mindig is, hogy végtelenségben miért dobtam el magamtól, fontos és lényeges az volt, hogy Marietta E. spandora másnap szíven lötte magát s harmadnap eszedesen eltemették. De még ez sem a tulajdonképeni, amit el akarok neked mondani, az igaz az volt, kérlek, hogy negyednapra nem éreztem jól magam, tudod, akkor a tóparton laktam egy furesz roskatag házában és az ablakomból a Mont Blanc röhögött rám havas fejével. Nem találtam sehol helyem és sokat gondoltam akkor Marietta-ra, akit igazán most már nem is tudom miért kergettem el magamtól és miért azon a csikorgó decemberi hajnalon? Perige sem voltam nyugodt. A falakról a képek, mintha gyűlölködő szemekkel néz-

tek volna rám, a márvány. Vénus a kandallón elcsúszott a fejem fölött és az asztalomból állt esztárszobor ezen a rugalmas háttal állott és kinézett az ablakon. Ez a kellemetlen érzésem már reggel kezdődött, tartott egész nap, délelőn már a fejem is fájt és este felé a diványon fekvő egyszerre, mint hirtelen árva, nagy zuhogással előtűnt a sírás és hájva, líhező, zokogtam, mint egy kis gyerek. Az okát — barátom — ma sem tudom. Ez egész hirtelen jött és hirtelen mult el. De utána, mintha jobb lett volna, könnyebb, felkeltem, hogy kitárgyam az ablakot és szívtam teli tórokkal a kareoló jezes szélet, amely galoppban vágatott le a hegyekről.

Akkor már újra keveset gondoltam Marietta-ra. Kérlek, be kell látnod, hogy még is igazam volt, mikor elrugtam magamtól, elvégre a harisnyakötője halvány lila volt s a nyíri hajnalok is ilyenek voltak, a parfümjét meg már untam és azt hiszem, nem is szerettem. Csak ugy virtusból, gőgöből, vagy talán unalomból tettem a szeretőmmé és hogy szíven lötte magát, az ugy-e, kérlek, az ő dolga, s hogy meghalt, az még inkább az övé.

De nem így volt — barátom!

Ejféli felé már nem tudtam otthon ülni. A halálképmat valaki izze vasak köze szorította, mintha apró kezek a szívetem tépték volna. Nem tudom elmondani neked, hogy mi volt akkor, csak azt, hogy vékony kabátban és kalap nélkül szaladtam a fehér decemberi utára, karésony előtt volt kérlek, mint valaki akit korábban vertek ki otthonról. Lemnt az utón Marietta jutott eszembe, akit vékony fehér fátyol ruhában szaladt végig

nygyszeren az utcán, s másnap ugyanabban a ruhában küldött golyót a szívébe. Tudod, kérek, ez a ruha a kedvencem volt, még most is őrzöm, de széltől és elfoszott, talán el is fogom már égetni, igazán nimes éretnie, hogy tovább őrizzem.

— A Pallaco-Casínóba mentem föl, ahol Marietta még három nap előtt táncolt, a tízes szíven volt és tapsoltak neki, sokat, mert nagyon szép leány volt, — kérlek, — s a szemében valami déli vadsgy égett. A terem már üres volt. A zene a lefüggőnyözött páholyok mélyében kineagott és sirt. Éjjel már régen elmaradt mögöttem. A zenejázás eszdében az egyik asztalnál egy francéa leány ült, a másik asztalnál egy orosz, a harmadiknál egy néger leány. A padlón cigarettamaradványok heverték felteletlenül, mint üngyikok, a nagy rézesillár álmosan világított, a téboly a vastag függőnyözökön tul szongott s a hangzavar úgy jött el hozzám, mint egy haldekkő börgése. Igazán nem tudtam, hogy állék, mind a három nő ősmertem, tudod, mindegyik a barátom volt már egyszer, végül is egyedül ültem önkéntelenül ahhoz az asztalhoz, ahol még három nap előtt Marietta ült és várt reám.

Cél nélkül vergődő pillantásaimmal először a néger lányt öleltem magamhoz. Tudod, fekete szeméi szinte elmerültek a széles félhérségben. Hirtelen arra gondoltam, hogy ezek a szemek, amelyeket én ölelek most magamhoz a lámpák tempulok fénye alatt, ezek a szemek tegnap, egy év előtt, vagy mit tudom, mikor, elbáméskodtak mindenféle, felszívott idegen vidékek areait, pislogva öleltek Afrika

Csintalan József lett a diósgyőrvagyári plébános

Miskolc, január 27.
A Meyer Béla egri kanonokká való kinevezése folytán megvárt diósgyőri vasyári plébános állásra vasárnap délelőtt vette meg a vasyári egyházközség tanácsa a választást. A plébános stánum egyike a legelőkelőbbek és betöltése különös gondot okozott annál is inkább, mert az egri egyházmegye legértékesebb erői pályáztak. Szmeresányai Lajos egri érsek három kiváló pályázót laudálta. Első helyen *Tócsk Deszö* dr. porszóli esperes-plébános, második helyen *Csintalan József* nagybányai plébános, a harmadik helyen *Kocsis János* veseleli esperes-plébános. Az egyháztanács vasárnap délelőtt szigorú formáltságok között megváltást választott a jelöltek közül *nagy többséggel Csintalan Józsefet választotta meg papjává*. A választás nemcsak a Vasyárban, hanem Miskolcon is igen széles rétegekben keltett örömet és megnagyúrást. Meyer Béla után hozzá mérő utód ül a vasyári plébános székében Csintalan Józseffel, aki miskolci hitoktató segédlelkész korában és azóta is megkülönböztetett munkássá a miskolci egyháznak.

Schreyer fantasztikus tárgyalásai Wolff ezredessel

Wratz Gusztáv erélyesen cáfol, azt nem tudja kicsoda Schreyer
Bécsi lapok nyomán az a hír érkezett Budapestre, hogy *Schreyer József*, akit mint ismeretes, mint a magyar fasiztárpárt elnökét összeesküvés gyanúja folytán őrizetbe vett a budapesti rendőrség és csak napok múlva bocsátotta szabadon, szombaton Bécsbe érkezett. Itt felkereste **Wolff** ezredes, a sárna-fekete legitimisták vezérét és közös akcióról tárgyalt vele. *Schreyer* arra hivatkozott, hogy Magyarországon erők legitimista megmozdulás kérésül és ennek a mozgalomnak élén egy *Csikónk* gróf és *Gratz* Gusztáv külügyminiszter állanak. A hír Budapestben nem kellett nagyobb feltűnést, mert magán viselte azt a bélyegét, hogy nem egy *Schreyer* újabb szereplés utáni vágyakozásánál.

Hogy autentikus helyről is cáfolatot kapjunk, munkatársunk felkereste **Wratz** Gusztávot, aki a következőket mondotta:
— Azt sem tudom ki az a *Schreyer* József, legitimista megmozdulásról sem tudok, már csak azért sem, mert az ilyen akciókat élesen elítélem és általánosam tartom. Az a felgöngyölítés, hogy a királykérés — nagyon helyesen — holtponton van és az ország érdeke azt kívánja, hogy sem a legitimisták sem a szabadkirályválasztók ne bolygassák azt a kérdést.

homonáját, teigerét, rónidit, két szengolyó titokzatos mélyében más arca emberek pihentek. Ugy-e furesa, barátom! ez a fekete nő tegnapelőtt még látta Mariettát és már nem is gondol rá, már nem is tudja, milyen volt az arca, szeme, nyelve, melle, lába, milyen cipőt hordott és az ingül milyen eszike pihent finoman és simálva, nekem ez meg mind eszembe jutott és hangosan verte és tépte az agyám helyéről és a középső esillár is elaludt, meghalt hirtelen, gyorsan mint Marietta attól a buta revolvergolyótól.

A kis francia átszólt az asztaltól. Azt mondta, barátom:
— Monsieur! Miféle nem volt itt tegnap? Uj spanyol lány van és maga szereti azt a fajtát. — És a hangja, barátom, megvetés volt és zúny és fájdalom és egy hosszú hegyes tör. amit a szivemnek szánt.

Az orosz nő bánuló szeméit rám emelte. Nem szólt, de tudtam, ő is ezt, vagy ilyet akart mondani. Mert mind egyformák — kérék, — szoretik egymást, mint a testvérek és elfelejtik egymást, mint a szeretők.

Tunen is elszaladtam. Nem tudom, mit kiáltott utánam a francia, csak azt hallottam, Monsieur, meg hogy vér, meg se lyem ruha, meg... azt hiszem kérék, nem is szólt szegény, csak én hallottam, kiabált fejemmel, amint kibuzantam az ajtón, szédülve és tántorogva hajladoztam, mintha nagy szelek mozgattak volna és szaladtam vadul, mint egy menekülő tolvaj az utcán.

Másnap hetegyen ébredtem, lázom volt és egész határozottan tudtam, igen, ne, ne, kérek, biztosan tudtam, hogy

Meg kell nyernünk a nyugati államok közvéleményének rokonszenvét — Reakciós feudalizmus uralkodik Magyarországon a külföldi közvélemény szerint, — mondja Nagy Emil nyilatkozata

Munkatársunk elébe utazott a Miskolcra érkező *Nagy Emil* nyugalmazott igazságügyminiszternek és a vonaton hosszabb beszélgetést folytatott vele. Többek között felmentette, hogy a miniszterelnök január 15-én elmondott beszédének az a része, amelyben a bel- és külpolitikának egymástól való függetlenségét állapítja meg, teljesen ellenkező az ő, Nagy Emil által ismeltelt hangzatozott állásponttal. A volt igazságügyminiszter erre a megjegyzésünkre a következőket válaszolta:
— Nem áll, az amit a miniszterelnök mondott. Ennek éppen az ellenkezője igaz. A bel- és külpolitika oly szorosan összefügg egymással, hogy *közpolitikát csakis közpolitikának alapján tehát folytatni*. Külpolitikai szempontból — és ez egyben a legfontosabb belpolitikai problémánk is — a trianoni szerződés revíziója áll előtérben. Legalább is előtérben kell, hogy álljon. A revízióra pedig csak akkor gondolhatunk, ha a külföld közvéleményét megnyerjük. En alapjában szimpatici gondolkozás vagyok és semmi esetre sem vagyok barátja a nyakló nélkül való rohanásnak. De éppen mint józan konzervatív politikus azt az álláspontot foglalom el, hogy megállunk nem szabad, még kevésbé szabad visszafordítani, hanem

előlközölgatla vezet, hogy tolluk független minden párttól, trösztöltől és egyéni érdekeltiségtől és bátor, elszánt és meg nem alkuvó harcosa a revíziónak, a demokratikus eszméknek és a közszabadságoknak, ostarozója minden jogtalanságnak és sérelmeknek, hűségbe magvetője, hirdetője, munkása, építője, a területében és szellemében integer, demokratikusabb, boldogabb Nagymagyarországnak.
Aki ebben a munkában részt akar venni, aki akarja, hogy itt Miskolcon szöhoz, sajtóhoz tudjon jutni az igazság, világszágot tudjon nyerni minden sérelem és igazságtalanság, aki fejlődést, haladást, demokráciát akar, az álljon előfizetők sorába és támogasson bennünket nehéz önzetlen, a közeleti tisztaságot, az igazságot, Nagymagyarországot indított harcunkban. Lapunk előfizetési ára **egy negyedévre egy pengő és ötven fillér**.

Egy pengő ötven fillérért egy negyedévig szállítjuk házhoz a Felsőmagyarországi Hirlapot

Napilapként akartuk lapunk első számában közölt programunkat szolgálni, a Nagymagyarország felé vívó utat követni. Tervünk egyelőre — rajtuk kívül álló okokból — nem válhatott valóra, nem kaptuk meg azt a kormányengedélyt, mely a naplappá való átalakuláshoz szükséges lett volna. Egyelőre tehát kénytelenek vagyunk eddigi szűk kereteink között megmaradni és így haladni utunkon mindaddig, míg egy lap megindítása nem fog a kormány engedélyétől függni, míg a törvény fog módot adni a naponkénti megjelenésre. Az előlekek szerint nincs messze ez az idő, mert a sajtóovellet legragyalása a képviselőház egyik legközelebbi programpontja. Eppen ezért csak egy negyed évre hirdetünk előfizetést.

Olvasóinknak már eddig is módjában volt meggyőződni arról, hogy tollunkat csak a közérdek, a nagy, egyetemes nemzeti

Marietta visszajött. A selyem pongyolája az ágyon pihent kiterítve, mint egy hulla, a papusa haptáiban állt, mint a várta és a kis asztalon revolver feküdt gyöngyházmaroklatta, ezt is visszahozta. Mindent tisztán láttam, kint ragyogó nap volt, a Montblanc hava beverte a szobámba a nap sárga sugarait és reán hullottak, betakartak, mint egy sürí szöke hajtonat.
Tudtam, hogy csak kiment, a reggelit készíti el, vagy talán illatos langyos vizben áztatja isteni testét. Mereven néztem az ajtóra és vártam. Az idő szaladt. Ösméred — barátom — az érzést, mikor valakit várunk, aki nem jön? és az időnek hangja van, lépései a perenek, jönnek, döngönek, elhalnak.

A mutató forog, mint egy tébolyodott. Csaf, fekete felhők megölték a napot. A tó felől hideg szél dobolt az ablakablakom. Én nem éreztem és azt sem tudtam, hogy karcsosny van, hogy mindenki boldog és mindenki mosolyog ezen a napon. Ez is csak akkor jutott eszembe, mikor egy távoli templom harangja megszólalt lágyan, anyáskodó hangon, mint egy apró eseregtyű. Most már tudtam: Marietta a templomban van, most térdel le, a fehér selyem ruha zizegve hull a hideg kőkövekára, úgy nézett ki, barátom, mint egy menyasszony, aki Isten árával jegyzi el magát.

Valahogy hirtelen kíváncsiság fogott el, hogy megnézzem a revolverét. Én vettem egyszer neki, mikor Nizzában járva megtöbolyodunk a tavasz illatától. A nevem volt bevérsé és a nap, mikor vettem, de elmosódott, már nem emlékeztem rá. Egy árva kis fénysugár furaftan pihent meg a esőben, és úgy láttam, mintha bután

Mi lesz Bethlen után?

követünk kell előrehaladásában a nyugatot. Ma a külföld közvéleménye előtt úgy szerepel ez az ország, mint amelyben a feudális reakció uralkodik és ezért nem vagyunk szimpatici-usak előttük.

Ebben pedig nagy része van, sőt legnagyobb része Bethlen miniszterelnök politikai irányzatának és módszereinek. Hogy milyen nagy ez a velünk szemben fennálló verző, annak élénk bizonyítéka az a *reagtegy levél, amelyet Rothermere lord hétről hétre kap*. A levelek Angliából, Franciaországból és Amerikából érkeznek és irók szinte felélességre vonják a lordot, hogy miért támogat ilyen reakciós országot.

— A mi elénk az kell, hogy legyen, hogy a nyugati államok parlamentjeiben alakuljon egy-egy olyan nagyobb csoportja a képviselőnek, amely követeli a trianoni szerződés revíziójának napirendre tűzését. Ezt csak úgy érhetjük el, ha a közvélemény szimpátiáját nyerjük meg. A nyugati államokban azonban a képviselőjelöltek nem a központ küldi ki, a képviselők nem kormány-kinevezési okirattal kerülnek a parlamentbe, hanem a közvélemény akaratából és így csak azt csinálják, csak azzal foglalkoznak, ami a közvéleményt érdekli. A mi lapunkkal is csak akkor fogunk tehát fog-

lalkozni, ha azt látják, hogy a közvélemény érdekli a magyar kérdést.

— Indokolatlan a kommunizmustól való félelem is, sőt véleményem szerint éppen a reakciós irányzat a meleggáya a kommunizmusnak, főként, mert a mérseklét gondolkodású emberek visszavonulnak, semmit sem csinálnak. A kormány rendszerint akkor reakciós — ezt mutatja a történelem —, ha gyenge. Az erős kormányok mindig liberálisak voltak. És az erős kormányok nem liberálisoknak is kell lenni, hogy a fejlődés által teremtett szükségleteket kielégítsék.

— Haladnunk és fejlődőnünk kell a nyugati demokratikus irányban. Ezt a haladást Bethlennek kellene elősegíteni még politikai életében.

Ha nem teszi, akkor igen fél/em az utódját, akinek az időközben igen nagyra növekedett igényeiket fog kelleni kielégíteni.

— Ismétlem, én konzervatív vagyok és éppen ezért vagyok híve a rendszeres haladásnak, amely, ha nem következik be, Bethlen utódának igen nehéz lesz a helyzete. Én félek és ezért félek attól, hogy mi lesz Bethlen után.

Ne a politikától, hanem a kultúrától várja a nemzet a jobb jövőt

Budapest, január 27.
Folkenberger Alajos egyetemi tanár a Hungária-szálló éttermében összes tanártársai tiszteletére díneret adott, melyen megjelentek többek között dr. Serédi Jusztinián hercepprimás, Herrman kereskedelmi- és gróf Klebelsberg kultuszminiszter.

Az elhangzott pohárköszöntők között gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter beszéde váltotta ki a legnagyobb hatást, aki párhuzamot vont a különböző politikai felfogások között és arra a konkluzióra jutott, hogy vannak ugyan államok, melyek a nacionalizmusban, mások a szocializmusban keresik a jövőt, addig mi ne a politikában, hanem a kultúrában keressük a nemzet boldogulásának útját. A kultúra alapja pedig a munka. De nem csak a fizikai, hanem a szellemi munka is, mert egyik sem áll értékesi érték tekintetében a másik mögött.

Lapunk Budapestben állandóan olvasható a *Park-szálloda* kávéházában VIII. ker. Baross-tér 10.

eltorzult mosollyal röhögne a szemembe a revolver. Hogyan is kellene egyszer, gondoltam, igen, a hideg esővet a szivemre illeszteni, Marietta, gondolni, aki imádkozik, haza gondolni, a messi nyíri dombozra, a lila hajnalokra és az apáma, hideg nagy, szürke szemre, aztán újra Marietta, és vert a szivem, — barátom, — vadul kis esik, aki volt, rugdalt, kapálózott, majd hogy ki nem ugrott. Pedig a hideg eső, a mellemnek támaszva jól esett, demár töreltem voltam kérék, hol van és mért nem jön Marietta.

A szél folyton erősödött. A tó felől halatszott, amint a hullámok megeresztett kántárszárral rohannak a partnak, aztán tómpán visszalökődnek, szétmennek, meghalnak. Milyen egyszerűen hal meg egy hullám. Az ajtók nyüzsgörögtek, sirtak és jajgattak, mint az asszony, aki rájön, hogy nem szeretik. A falpéső is döngött, morgott, mintha egy üresesontu ember jönne fel hozzám.
— Barátom, — ha erre a napra gondolok, még ma is szegényem magam. Hogy félttem, reszkettem, milyen férfiatlan voltam, milyen gyenge, vérszegény, egy kis lepény, aki egy szoba árnyékában először kapja a esőket. A szemem milyen iszonyattal meredtek az ajtóra, mintha valakit sejtettem volna, ki meg akar ölni, akkor igazán nem is gondoltam az eshetőségre, hogy mit akar velom, miért akar kitaszítani ebből a furesa világból. De aztán egyszerre egy nagy nyugodtság öntött el. Tudod, kérék, mikor a nagy forróságból belépsz egy hűvös szobába, valami nagy kiábrándulás jött, végtelen nyugalom élt át.

biztosan tudtam és hittem és meg is esküdtem volna ne. Marietta lesz, gondoltam és tudtam meg, hogy féltelen velem nyitni, mert gyengéd volt és mindig kopogtatott, hát ha alszom és arany szive volt — barátom, a esőjka olyan finom, mint az anyám esőjka estűnként elalvás előtt.

A szomszéd szobából a parfümjét éreztem, szinte észrevetlen szivárgott be az ajtón, Lotus bleu — pillanatil egy karneválra gondoltam Nizzában, ahol együtt jártunk egymásba olvadva a tömeg közt, meg-részedve és elfuval az illatában. De ez már nagyon régen volt és igazán nem is tudom mikor, — most már tudtam, hogy ő is eljön a parfümjé után, az ajtó hörgött mint egy fukdokló, nehezen nyíltot, aztán egyszerre kiesapódott és a küszöbön ott állt Marietta, halvány selyemruhában, mosolygó szemével, szöke fűrtek, mint arany kalászkok fogták körül esodás fejét, de kérék, ez volt a rettenetes, a szivbomlásot, agyeresztöt a melle közepén a ruhám keresztül szivárgott valami, valami égő piros a padlóra, kip-kop talán a szerelmünk tüze volt... Nem, a padlón kis töseba keletkezett, lei-pilei piros tó...
Vér volt — kérék!
Megrántottam a ravaszt...
— Nem haltam bele. S most már örülök is. Marietta nem jön vissza soha többé, akkor is csak bueszni jött. És meghalni egy nőért kérék!...
Igen, barátom, ez szerelm volt, csak akkor nem tudtam, ma meg már késő. S aztán lassanként el is felejttem. Annyi jött még utána...
— Nyisd ki kérék az ablakot, oly szépen süt a nap. Menjünk talán le a parkba...

MEGHÍVÓ.

A Sátoraljaújhegyi Polgári Takarékpénztár és Hitelegylet 1. részvényesei tisztelettel meghívottnak az 1929. évi február hó 17-én délelőtt fél 11 órakor az intézet helyiségében tartandó LVI. évi rendes közgyűlésre.

Tárgyalási sorrend:

- 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése az 1928. évről és az 1928. évi mérleg és osztalék feletti határozat.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása feletti határozat.
4. Esetleges indítványok.
Kelt Sátoraljaújhegyen, 1929. évi január hó 26-án tartott üléséből.

Az igazgatóság.

A részvényeseket figyelmeztetjük az alapszabályok következő szakaszaira:

- 43. §. A közgyűlésen csak olyan egész részvényes vehet részt és gyakorolhatja jogait, aki részvényeit az összes hozzátartozó, még le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlés előtt 5 nappal a társaság pénztáránál letétbe helyezte.
45. §. A közgyűlésen minden egész részvény 1—1 szavazatra jogosít, 300-nál többet azonban senkinek gyakorolhat, bármennyi legyen részvényének száma, sem saját nevében, sem meghatalmazás útján.

Mérlégszámla 1928 december 31-én:

Vagyon: Pénztár P 21.672.02. Váltók P 764.604.53. Jelz. bizt. kölcsönök P —.89. Értékpapírok P 4.028.58. Jelz. értékpapírral és kézzelzáloggal fed. folyószámlái adósk P 71.690.03. Óvadékok P 1.600.—. Jelzálogtörke P —.23. Intézeti bérház P 48.000.—. Magyar Nemzeti Bank P 254.46. Pelszerelések P 1.—. Előre fiz. kamatok P 3.688.30. Összesen P 915.540.04.

Teher: Részvénytörke P 100.000.—. Tartalektörke P 52.000.—. Nyugdíjtartalék P 4.400.—. Intézeti bérház tartalék P 1.600.—. Betétkönyvesektől P 271.914.78. Betét folyószámlán P 56.095.24. Hitelezők folyószámlán P 15.618.31. Letét P 1.600.—. Átruházott jelz. kölcsön J —.23. Visszleszámított váltók P 372.284.61. Fel nem vett osztalék P 217.46. Átmeneti kamatok P 10.615.—. Egyenleg, mint nyeresemény P 29.194.41. Összesen P 915.540.04.

Nyereség-vesztéses számla 1928 december 31-én:

Bevétel: Át hozat 1927. évről P 1.555.45. Összes kamatjövődelmek és jutalék P 110.913.77. Intézeti bérház jövedelme P 6.975.15. Összesen P 119.444.37.

Kiadás: Betét- és folyószámlakamat P 24.128.40. Betét- és folyószámlakamatilleték P 1.206.42. Költség P 5.329.96. Házbér P 2.800.—. Tiszti, igazgatósági fizetések P 22.305.60. Visszleszámított váltókamat P 24.861.91. Adók P 9.617.67. Egyenleg, mint nyeresemény P 29.194.41. Összesen P 119.444.37.

388—1928. vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. e. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a sauboyi kir. járásbíróságnak 1928. évi 4219—22. számú végzése következtében dr. Heltai Sándor ügyvéd által képviselt Friedmann János javára 800 P s. jár. erejéig 1928. évi október hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 1612 P 25 fillérre becsült követendő ingóságok u. m: vegyeskereskedői áruiknek és háziutortok nyilvános árverésen eladtnak. Mely árverésnek a szerzesi kir. járásbíróság 1928. évi Pk. 4982. számú végzés folytán 800 P tőkötvetelési ennek 1928. évi január hó 7. napjától járó 6 százalékos kamattal egyharmadának zártkötötté és elegendő összegben 112 P 30 fillérben bérlettel megvásárolt költségek erejéig. Mielőtt a helyszínen — a január 17-ére kitűzött határidőből kitéztek és ahhoz a venni szándékozók emezzel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. e. 107. és 108. §-ai értelmében közzétételük mellett, a legutóbbi igazórnak, szükség esetén becsőron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elővezendő ingóságokat más is le- és felül foglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen értesítés az 1881. évi LX. t. e. 102. §-a értelmében ezek javára is érvényesülnek.

Kelt Szerencs, 1929. január hó 8. napján. Gondor Bécső kir. bír. végrehajtó.

A Hungária nagy győzelme Port-Saidben

A Hungária briliáns játékkal győzte le 8:3 (4:1) arányban Port-Said városi válogatot csapatát, mely pedig favoritként indult a küzdelemben. A mezőny legjobb embere Kalmár volt, aki élete legszebb játékát produkálta és

egymaga négy gólt lőtt. A többi gólok mesterül; Molnár (2) Skvarcz és Schmeider. A mérkőzés után a nagyszámú közönség lelkesen ünnepelte a Hungáriát, mely ott soha nem látott szép játékot produkált.

Két fok meleg volt vasárnap — Elmaradt a MKTE korcsolyaversenye

Február 2-ika az új terminus

Délután három óra. A népkerti jégpályát egyre nehezező köd borítja és a szürke háttérből feketén válnak ki a fák, melyekről monoton koppanással esőpáng a víz. Olvad. A hőmérő plusz két fokot mutat a szabadban s a pályán jókora töcsökben áll a víz. Mindenütt esend, üresség. Csupán a pálya legvégén esikorognak a bötölő lapátok. Nyole-tíz munkás még most is a havat takarítja, mely szombatnap egész nap, egész éjjel szakadatlanul esett, mégpedig sokatlan mennyiségben. A munkások fureszt, nehézségekben mozognak a jégen...

Sajnos, ez lett a vasárnapra tervezett korcsolyaversenyből, melyet városszerte a legnagyobb érdeklődéssel és bizakodással vártak úgy a versenyzők, mint a sportszerető közönség. Az egész héten át tartó ropant hideg valóban a legszebb reményekre adott tápot. Ugy látszott már, hogy az idő széleslyes istemasszonya ezidén kegyes lesz a MKTE-hoz és pompás jég áll majd a versenyzők rendelkezésére. Azonban — nem így történt. Néhány órával a verseny előtt a tél, mintha melegelet volna — szereplését, hirtelen erőtlenné vált, langyos...

nyelhe lett a levegő és vasárnap délben már teljesen nyilvánvaló volt, hogy a miskolci korcsolyaverseny ezidén sem kerülhetne el a fátumot, amely évek óta szinte következetesen illűző és utófért: El kellett halasztani a versenyt.

A MKTE február 2-ára, a legendás Gyertyaszentelő napjára tűzte ki a verseny új terminusát. Ez a dátum azonban nagyon kevés reménytel keesgetet. Habár, amilyen kiszámíthatatlan az idő, lehet, hogy megemberi magát és valóra válik a régi közmondás, hogy: ami késik, az azért nem mulik!

Hajdu lett a győztes a MAC Hősök törvívó versenyén

Budapest, január 27.

Izgalmasnál izgalmasabb mérkőzések után a MAC Hősök törvívóversenyén a szezon e klasszikus versenyének első díját Hajdu János (Santelli iskola) nyerte hat győzelemmel. Második Kalmáczky István győzelemmel.

Nagyszerű eredmények a Budapesti Korcsolyázó Egylet versenyén

A Budapesti Korcsolyázó Egylet nemzetközi gyors- és műkorcsolyázó versenyre, mely szombaton kezdődött meg, vasárnap folytatódott rekordközönség érdeklődése mellett. Elődöntésre került az 5000 méteres gyorskorcsolyázás, melyet mint az előrelátható volt Thunberg nyert meg. Ezzel Thunberg az 500, 1500 és 5000 méteres gyorskorcsolyázás győztese lett.

A női és férfi műkorcsolyázásban szintén az internacionális nagyságot vitték el a győzelmi babérról. Azonban öröndetes jelenség, hogy a magyar versenyzők alig néhány ponttal maradtak a „nagygyűk” mögött, ami a magyar korcsolyázó sport nagyrányú fejlődéséről tesz tanúságot.

A műkorcsolyázás férfi egyesét Otto Gold nyerte 244.33 ponttal. Második Vadas Mór 238.76 ponttal.

A műkorcsolyázás női egyesében első lett Erich Horning 180.72 ponttal, második Leveky Boriska.

A műkorcsolyázás páros versenyéből Pállipovich Ily—Dillinger Keszó került ki 10—42 arányú pontszámával.

* Mit kell tudni minden nőnek, mielőtt férjhez megy? Egy pengő beklődése ellenében levélben megküldi „Star”, Budapest, Peterdy-utca 31.

Perzsa és Smyrna szőnyeg-fonalak
canavák, felvetők, leszóvók, kézi és gépi gyapju- és pamutfonalak minden elképzelhető színárnyalatban
Kézimunka-cikkék és selymfonalak!
Ezen cikkék Magyarország legolcsóbb és legnagyobb választéku üzletében állandóan raktáron vannak. A bajai ORIENTAL perzsa-fonal-egyedülműjője
SZEKERES Budapest, VIII., Rákóczi-ut 63.
Videki rendelések pontosan postaföldutóval teljesítünk!
Eladás nagyban és kicsinyben! Telefon: József 324. 91.

MEGHÍVÓ.
Magán vagy üzleti ügyekben utazások alkalmával
BUDAPESTEN
a legkellémesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar orkezi oldalával szemben lévő
GRAND HOTEL
PARK
NAGYSZÁLLODA
Budapest, VIII., Baross-ter 10.
mert
20 százalékos engedményt kap
mint ezen lap élnézetjére
olcsó szoba-áránkból.
10 százalékos engedményt kap
olcsó éttemi áránkból.
(Kittinó házi konyha.)
5 pengőt megtakarít
autóúti költségét, mert gyalog útjához egy perc alatt a pályaudvarról.
Nálunk otthon érzi magát!
Elsősorban kiszolgálás, szigorú családi jelleg
Saját érdeke
ezen előnyök folytán, hogy október 1-én nálunk szálljon meg. Előzetes szólag megrendelés ajánlatos.

HOL, HOGYAN, MIKOR HIRDESSZEN?
Erre felel a most megjelent
Magyarország Ujságkatalógusa
Kiadja és kivánságra a hirdetőnek ingyen és bérmentve megküldi a
Rudolf Mosse R.-t.
hirdetőiroda
BUDAPEST, IV., Váci-utca 18. szám
Rudolf Mosse ház.
Telefon: Aut. 835-83. és 835-85.

Német Schwester anyja és csesemő gondozásában jartas nagy gyakorlattal, február 1-re csak keresztény nri családú nő alkalmazást keres. Címe:
Özv. Fischer Károlyné
Vörösmarthy-utca 12

2.933—ki. 1929. sz.
Hirdetmény.
az állandó alkalmazottak jegyzékének az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvény alapján való elkészítése és beszoállítására tárgyában.

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1925. XXVI. tc. 29. paragrafusa (12) bekezdése szerint: „Mindem állami, törvényhatósági, vagy községi hatóság, intézet, vagy közintézet, továbbá minden közigazgatás, közalap, alapítvány és nyilvános számadásra kötelezett vállalat vezetője köteles a vezetőre alatt álló hatóság, intézet, üzem, intézmény, vagy vállalat állandó alkalmazottairól, valamint a nyilvános, vagy nyilvánossági joggal felruházott tanintézet, feumentaróin az intézetnél alkalmazott tanári személyzet tagjairól és egyéb állandó alkalmazottairól évenként pontos jegyzéket készíteni és azt az alkalmazottak lakóhelye szerint illetékes község előljáróságához (város tanácsához) január 1—31-ike közt megküldeni.

A törvény idézett szakasza alapján a m. kir. belügyminiszter az az 1600—1928. B. M. sz. a. kiadott rendelettel szabályozta ezen állandó alkalmazottak jegyzékének elkészítésére vonatkozó teendőket s megállapította a készítőnő jegyzék mintáját.

Felhívom mindazokat, akik a választási törvény fent említett törvényszakaszának rendelkezése szerint állandó alkalmazottairól jegyzéket kötelesek készíteni, hogy ezen jegyzéket a m. kir. belügyminiszter ún. által rendelkezésre bocsátott nyomtatványlapok felhasználásával készítsék el: a nyomtatványlapok a városi főjegyzői hivatalban (Városháza I. emelet 60. sz. szoba) a hivatalos órák alatt átvehetők s ugyanitt nyújtandók be a már elkészített névjegyzék is.

Tekintettel arra, hogy a nyomtatványlapok csak esekélyi készlet áll rendelkezésre feles példányok kúadásának elkerülésére indokálból kérem annak hivatalos bejelentését, hogy hány állandó alkalmazott adatainak felvétele szükséges.

Az állandó alkalmazottak jegyzékének elkészítésére vonatkozó szabályok és minták nyomtatványokon teljes terjedelműben közzéle vannak.

Miskolc, 1929. január 24.
Dr. Hodobay Sándor, polgármester.

Hirdetmény.
Értesítem a gazdalközönséget, hogy a m. kir. földmivélségi miniszter ur aból a célból, hogy a gazdasági eselőknek és munkásoknak serkentő példát nyújtson és hogy a becsültes munka és hűségese szolgálata a gazdasági munkásság körében erkölcsi elismerést is nyerjen, az olyan gazdasági eselőknek és munkások részére, akik az egy helyben töltött hosszú szolgálata, illetve munkásságuk, magartartásuk és jórahalóságuk által társaik közül kitűntek, az 1929—30. költségvetési évben, hűségese szolgálatauk elismerésépen pénzbeli jutalmat és elismerő oklevelet kíván adományozni.

Ugyanazon okból felhívom a szolgálata adó gazdalközönséget, hogy a gazdaságban alkalmazott egy olyan gazdasági eselédet, aki példás és hűségese viselkedése mellett legalább 25 évet töltött egy munkaadónál, továbbá egy olyan gazdasági munkást, aki megbízhatósága, szorgalma és józansága által munkatársai közül kivált, pénzbeli jutalomra és elismerő oklevelebe való javaslatba hozatal céljából 1929. évi február hó 15-ig a városháza 11. sz. számú helyiségében a gazdasági tanácsnoknál jelentésk be.

Háztartási munkát végző eselédék, továbbá olyanok, akik a multban már ily kiüntetésben részesültek, jutalmazásra javaslatba nem hozhatók.

Az egy helyben való szolgálata időtartam helyhatósági bizonylattal igazolandó. Sátoraljaújhegy, 1929. január 19.

Dr. Orbán Kálmán s. k., polgármester.

PELSÓMAGYARORSZÁGI HIRLAP
XXIII. ÉVI, 4. SZÁM
Szerkesztés és kiadóhely felelős:
LÁNCZI ZOLTÁN
Szerkesztés és kiadóhely: Sátoraljaújhegy, Kármány-utca 4. szám, telefon 10.
Miskolci szerkesztőség és kiadóhely: Széchenyi-utca 12. szám, telefon: 8—85.
Nyomatott a Magyar Jövő Nyomdatóüzem és Lapidárvállalat R.T. Miskolcon.
Műszaki igazgató: új. Ludvig István